

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö asiasta VNS 9/2025 vp

Sahateollisuuden lausunto Valtioneuvoston selonteosta: keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma VNS 9/2025 vp

Pyydettyinä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Epärealistinen ilmastotavoite ei voi johtaa kokonaisuutena realistisiin toimenpiteisiin

Sahateollisuus ry korostaa, että keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toimenpideohjelmassa tulee huomioida ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen liittyvä epärealistisuus. Uuden tutkimustiedon valossa Suomen ilmastotavoitteiden ja arvioidun päästö- sekä hiilinielukehityksen välinen ristiriita on kasvanut niin suureksi, että vuoden 2035 hiilineutraaliustavoite ei ole nykytilanteessa realistinen. Valtioneuvoston oman energia- ja ilmastostrategian mukaan ero vuonna 2035 hiilineutraaliuteen on peräti 34 MT CO₂:sta.

Sahateollisuus ry:n näkökulmasta on selvää, että kansallista ilmastotavoitetta tulee tarkastella uudelleen siten, että se ei vaaranna suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä tai aiheuta työpaikkojen menetyksiä. Sen sijaan, että Suomea pyrittäisiin ohjaamaan kohti täysin epärealistista kansallista tavoitetta, olisi viisaampaa asettaa ilmastoneutraaliudelle uusi, realistinen aikataulu. Tavoitteen tulisi perustua ajantasaiseen tietoon hiilinielujen kehityksestä talouden reunaehdot huomioiden.

2. Jakeluvelvoite on tärkeä osa fossiilisista irtaantumista, mutta kustannusten ei tule heikentää teollisuuden kilpailukykyä

Jakeluvelvoite on keskeinen keino vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä liikenteessä. Sen toimeenpanolla on kuitenkin selvä kustannusvaikutus. Sahateollisuuden näkökulmasta kustannusrasituksen tulisi kohdistua ensisijaisesti sektoreille, joissa siirtyminen sähköiseen liikenteeseen on jo teknisesti ja infrastruktuurin puolesta mahdollista, kuten henkilöautoliikenteeseen.

Sahateollisuus ry haluaa kiinnittää huomiota, että kiristytvä jakeluvelvoite ei saa heikentää vientiteollisuuden kilpailukykyä, joissa ajoneuvoja ja kuljetuksia ei vielä voida sähköistää. Ilman erillistä ammattidieseljärjestelmää polttoainekustannusten nousu heikentääkin sahateollisuuden yritysten asemaa kansainvälisillä markkinoilla. Ammattidieselin käyttöönottoa tulee siksi edistää kiireellisesti osana liikenteen päästövähennystoimia.

Lisäksi jakeluvelvoitteen joustomekanismeissa on varmistettava, että fossiilisten päästöjen vähentäminen pysyy ensisijaisena tavoitteena, eikä luonnollisia hiilinieluja käytetä korvaamaan fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

3. Työkoneiden sähköistämistuki

Sahateollisuus ry pitää työkoneiden sähköistämiseen suunnattavaa tukea tärkeänä osana päästöjen vähentämistä. Sahojen porttien sisäpuolella käytettävä kalusto olisi teknisesti sähköistettävissä. Näiden investointien kannattavuus on kuitenkin rajallinen ilman kohdennettua tukea, minkä vuoksi sähköistämistä ei synny markkinaehtoisesti riittävässä laajuudessa. Sahateollisuus kannattaakin lämpimästi työkoneiden sähköistämistukea, koska se mahdollistaisi merkittävät päästövähennykset ja tukisi Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamista kustannustehokkaalla tavalla. Puhtaiden kuorma-autojen hankintatuki on myös sahateollisuuden mielestä hyvä asia.

On myös tunnistettava, että kaikkia työkoneita ei voida vielä sähköistää nykyteknologialla, ja sähköistämismahdollisuudet vaihtelevat merkittävästi toimintaympäristön mukaan. Puun korjuussa ja kuljetuksessa käytettävien työkoneiden sähköistäminen ei ole toistaiseksi realistista.

4. Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Kunnilla on keskeinen rooli ilmastotyössä, erityisesti kaavoituksen ja maankäytön kautta. Sahateollisuus ry korostaa, että kuntien ilmastotoimien vaikuttavuutta voidaan merkittävästi lisätä edistämällä vähäpäästöistä rakentamista, erityisesti puurakentamista.

Puurakentaminen tarjoaa konkreettisen keinon vähentää uudisrakentamisen päästöjä, sillä puu toimii pitkäaikaisena hiilivarastona ja korvaa fossiilisia rakennusmateriaaleja. Kuntien omissa julkisrakennushankkeissa tulisi kilpailutuksissa huomioida hinnan lisäksi myös rakentamisen päästöt, jolloin ilmastovaikutukset olisivat aidosti mukana päätöksenteossa.

Lisäksi kunnat voivat ohjata yksityistä rakentamista vähäpäästöisempään suuntaan kaavoituksen keinoin esimerkiksi mahdollistamalla ja suosimalla puupohjaisia rakennusratkaisuja. Puurakentamisen lisääminen kunnissa tulisi nähdä yhtenä konkreettisena ja kustannustehokkaana toimenpiteenä osana alueellista ilmastotyötä.

Helsingissä 25.2.2026,

Jimi Rajajarvi, Sahateollisuus Ry

jimi.rajajarvi@sahateollisuus.com puh 050 470 5481